

वा० रा०

॥ ८५ ॥

यथापौराणामपवादं परिहृत्य स्थितिर्भवति तथैव रघुनंदनं वर्तस्वेति शेषः ॥ १७ ॥ मम संग्रहः मयारामं प्रति वक्तव्यसंदेशस्य संग्रह इत्यर्थः ॥ १८ ॥ ऋतुकालातिवर्तिनीं गर्भलक्ष-
णवतीं मामां निरीक्ष्य गच्छ पुनारामादिकृतापवादप्रसक्तिनिवृत्तये इति भावः ॥ १९ ॥ २० ॥ किमावक्ष्यसि निरीक्ष्य मां गच्छेति किं वदसीत्यर्थः ॥ शोकवशात्कालान्तरे प्रयोगेन दो-

यथापवादः पौराणां तथैव रघुनंदन ॥ पतिर्हि देवतानार्याः पतिर्वधुः पतिर्गुरुः ॥ १७ ॥ प्राणैरपि प्रियं तस्माद्भर्तुः कार्ये विशेषतः ॥ इति मद्
चनाद्रामो वक्तव्यो मम संग्रहः ॥ १८ ॥ निरीक्ष्य मां गच्छ त्वं ऋतुकालातिवर्तिनीं ॥ एवं ब्रुवंत्यां सीतायां लक्ष्मणो दीनचेतनः ॥ १९ ॥
शिरसा वंद्य धरणीं व्याहर्तुं न शशाक ह ॥ प्रदक्षिणं च तां कृत्वा रुदन्नेव महास्वनः ॥ २० ॥ ध्यात्वा मुहूर्तं तामाह किमावक्ष्यसि शोभने ॥ दृष्ट-
पूर्वन ते रूपं पादौ दृष्टौ तवानघे ॥ २१ ॥ कथमत्र हि पश्यामिरामेण रहितां वने ॥ इत्युक्त्वा तां न मस्मृत्य पुनर्नावमुपारुहत् ॥ २२ ॥ आरु-
रोह पुनर्नावं नाविकं चाभ्यचोदयत् ॥ सगत्वा चोत्तरं तीरं शोकभारसमन्वितः ॥ २३ ॥ संमूढ इव दुःखेन रथमध्यारुहदुतं ॥ मुहुर्मुहुः परा-
वृत्त्य दृष्ट्वा सीतामनाथवत् ॥ २४ ॥ चेष्टंतीं परतीरस्थां लक्ष्मणः प्रययावथ ॥ दूरस्थं रथमालोक्य लक्ष्मणं च मुहुर्मुहुः ॥ निरीक्ष्य माणां तू-
द्विग्रां सीतां शोकः समाविशत् ॥ २५ ॥ सा दुःखभारां वनतायशस्विनी यशोधरानाथमपश्यती सती ॥ रुरोद सा बर्हिणनादिते वने महा-
स्वनं दुःखपरायणा सती ॥ २६ ॥ इत्यार्षे श्रीम० वा० उ० अष्टचत्वारिंशः सर्गः ॥ ४८ ॥ ॥ ७३ ॥ सीतां तुरुदतीं दृष्ट्वा ते तत्र मुनिदारकाः ॥
प्राद्रवन् यत्र भगवानास्ते वाल्मीकिरुग्रधीः ॥ १ ॥ अभिवाद्य मुनेः पादौ मुनिपुत्रामहर्षये ॥ सर्वे निवेदयामासुस्तस्यास्तुरुदितस्वनं ॥ २ ॥

षाय ॥ तथानिरीक्षणस्यायोग्यतोपपादकं दृष्टपूर्वमिति ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ अनाथवदनाथेव ॥ न तु वस्तुतोऽनाथा ॥ पूर्णचिद्वनस्वरूपत्वादिति भावः ॥ २४ ॥ २५ ॥
दुःखभारावनता सेव ॥ यशोधरा पातिव्रत्ययशोवती ॥ २६ ॥ इति रामाभिरामेश्रीरा० वा० उ० अष्टचत्वारिंशः सर्गः ॥ ४८ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ अथ वाल्मी-
किना स्वाश्रमं सीतानयनं ॥ सीतां त्विति ॥ मुनिदारकाः मुनिपुत्राः ॥ उग्रधीः उग्रतपोविषयबुद्धिः ॥ १ ॥ २ ॥

उ० कां०

॥ ८५ ॥